

॥ वाल्मीकि रामायण ॥

७ उत्तरकाण्ड

अध्याय ३८

ते प्रयाता महात्मानः पार्थिवाः सर्वतो दिशम् ।
कम्पयन्तो महीं वीराः स्वपुराणि प्रहृष्टवत् ॥ १ ॥

अक्षौहिणी सहस्रैस्ते समवेतास्त्वनेककशः ।
हृष्टाः प्रतिगताः सर्वे राघवार्थं समागताः ॥ २ ॥

ऊचुश्चैव महीपाला बलदर्पसमन्विताः ।
न नाम रावणं युद्धे पश्यामः पुरतः स्थितम् ॥ ३ ॥

भरतेन वयं पश्चात्समानीता निरर्थकम् ।
हता हि राक्षसास्तत्र पार्थिवैः स्युर्न संशयः ॥ ४ ॥

रामस्य बाहुवीर्येण पालिता लक्ष्मणस्य च ।
सुखं पारे समुद्रस्य युध्येम विगतज्वराः ॥ ५ ॥

एताश्चान्याश्च राजानः कथास्तत्र सहस्रशः ।
कथयन्तः स्वराष्ट्राणि विविशुस्ते महारथाः ॥ ६ ॥

यथापुराणि ते गत्वा रक्तानि विविधानि च ।
रामाय प्रियकामार्थमुपहारान्नपा ददुः ॥ ७ ॥

अश्वान्नक्तानि वस्त्राणि हस्तिनश्च मदोत्कटान् ।
चन्दनानि च दिव्यानि दिव्यान्याभरणानि च ॥ ८ ॥

भरतो लक्ष्मणश्चैव शत्रुघ्नश्च महारथः ।
आदाय तानि रक्तानि अयोध्यामगमन्पुनः ॥ ९ ॥

आगताश्च पुरीं रम्यामयोध्यां पुरुषर्षभाः ।
ददुः सर्वाणि रक्तानि राघवाय महात्मने ॥ १० ॥

प्रतिगृह्य च तत्सर्वं प्रीतियुक्तः स राघवः ।
सर्वाणि तानि प्रददौ सुग्रीवाय महात्मने ॥ ११ ॥

विभीषणाय च ददौ ये चान्ये ऋक्षवानराः ।
हनूमत्प्रमुखा वीरा राक्षसाश्च महाबलाः ॥ १२ ॥

ते सर्वे हृष्टमनसो रामदत्तानि तान्यथ ।
शिरोभिर्धारयामासुर्वाहुभिश्च महाबलाः ॥ १३ ॥

पपुश्चैव सुगन्धीनि मधूनि विविधानि च ।
मांसानि च सुमृष्टानि फलान्यास्वादयन्ति च ॥ १४ ॥

एवं तेषां निवसतां मासः साग्रो गतस्तदा ।
मुहूर्तमिव तत्सर्वं रामभक्त्या समर्थयन् ॥ १५ ॥

रेमे रामः स तैः सार्धं वानरैः कामरूपिभिः ।
राजभिश्च महावीर्यै राक्षसैश्च महाबलैः ॥ १६ ॥

एवं तेषां ययौ मासो द्वितीयः शैशिरः सुखम् ।
वानराणां प्रहृष्टानां राक्षसानां च सर्वशः ॥ १७ ॥

The files in this directory are revised versions of the digital files produced by Professor Muneyo Tokunaga, Kyoto University, and copyrighted by him. I am grateful to Professor Tokunaga for his agreement to this use of his original files and for permitting the revised versions to be made publicly available.

Dr J. D. Smith ; email: jds10@cam.ac.uk ; <http://bombay.oriental.cam.ac.uk/index.html>

ITRANS conversion questions to: Avinash Chopde javinash@acm.org

Last updated on March 25, 1998; Send corrections to sanskrit@cheerful.com